

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. RUGSĖJO 23 D. NUTARIMO NR. 1213 „DĖL DAUGIABUČIŲ NAMŲ MODERNIZAVIMO PROGRAMOS IR VALSTYBĖS PARAMOS DAUGIABUČIAMS NAMAMS MODERNIZUOTI TEIKIMO IR INVESTICIJŲ PROJEKTŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2009 m. rugpjūčio 26 d. Nr. 1119
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimą Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų modernizavimo programos ir Valstybės paramos daugiabučiams namams modernizuoti teikimo ir investicijų projektų energinio efektyvumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [143-5232](#); 2008, Nr. [36-1282](#)):

1.1. Išdėstyti antraštę taip:

„DĖL DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROGRAMOS IR VALSTYBĖS PARAMOS DAUGIABUČIAMS NAMAMS MODERNIZUOTI TEIKIMO IR INVESTICIJŲ PROJEKTŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO.“

1.2. Išdėstyti preambulę taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymu (Žin., 1992, Nr. [14-378](#); 2002, Nr. [116-5188](#); 2009, Nr. [93-3961](#)), Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo įgyvendinimo įstatymu (Žin., 2002, Nr. [116-5189](#); 2009, Nr. [93-3962](#)), Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymu (Žin., 2003, Nr. [73-3352](#); 2006, Nr. [130-4889](#)) ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (Žin., 2008, Nr. [146-5870](#)), Lietuvos būsto strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. [13-387](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a : “.

1.3. Išdėstyti 1.1 punktą taip:

„1.1. Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą.“

1.4. Išdėstyti nauja redakcija nurodytuoju nutarimu patvirtintą Daugiabučių namų modernizavimo programą (pridedama).

2. Neteko galios nuo 2013-07-31.

Punkto pakeitimas:

Nr. [671](#), 2013-07-24, Žin., 2013, Nr. 83-4153 (2013-07-30)

Ministras Pirmininkas

Andrius Kubilius

Finansų ministrė

Ingrida Šimonytė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2009 m. rugpjūčio 26 d. nutarimo Nr. 1119
redakcija)

DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa (toliau vadinama – ši programa) parengta įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą (Žin., 1992, Nr. [14-378](#); 2002, Nr. [116-5188](#); 2009, Nr. [93-3961](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (Žin., 2008, Nr. [146-5870](#)), ir Lietuvos būsto strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. [13-387](#)), tikslą – užtikrinti efektyvų esamo būsto naudojimą, priežiūrą, atnaujinimą ir modernizavimą, racionalų energijos išteklių naudojimą. Šios programos įgyvendinimo laikotarpis atitinka Lietuvos būsto strategijos įgyvendinimo laikotarpį – iki 2020 metų.

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

2. Lietuvoje daugiau kaip 60 procentų daugiabučių namų pastatyta per praėjusio amžiaus paskutinius keturis dešimtmečius. Tada vyravo stambiaplokščių daugiabučių namų statyba. Tokie daugiabučiai namai neekonomiškai energijos vartojimo požiūriu, juos eksploatuoti žiemą brangu, todėl mažas pajamas gaunantys gyventojai neišgali sumokėti už šilumą. Dalį išlaidų šilumai ir karštam vandeniui nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims kompensuoja valstybė. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, tokių gyventojų Lietuvoje yra apie 4 procentus. Didėjant energijos kainoms, vis daugiau Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų reikia skirti kompensacijoms. Daugelį energijos išteklių Lietuva importuoja, todėl tai neigiamai veikia jos mokėjimo balansą.

3. Senstant gyvenamųjų namų fondui ir brangstant energijos ištekliams, vis opesnė racionalaus energijos vartojimo problema. Jos negali išspręsti pavieniai butų savininkai: reikia kompleksiškai atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, pereiti prie gyvenamųjų namų rajonų (kvartalų) atnaujinimo (modernizavimo), įskaitant inžinerinės ir socialinės infrastruktūros atnaujinimą. Taigi tikslinga šį mechanizmą tobulinti naudojant Europos Sąjungos (toliau vadinama – ES) ir kitų fondų paramą, privačių finansuotojų lėšas, didinant savivaldybių vaidmenį.

4. Nuo 1996 metų Lietuvoje buvo įgyvendinamas Energijos taupymo (būsto) demonstracinis projektas, pagal kurį sudarytos finansinės, teisinės, institucinės galimybės atnaujinti daugiabučius namus. Įgyvendinant šį projektą, daugiabučių namų modernizavimo investicijų projektai

buvo finansuojami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto (toliau vadinama – valstybės biudžetas) ir Pasaulio banko įsteigto apyvartinio fondo lėšomis.

5. Nuo 2005 metų pagal šią programą įgyvendinami daugiabučių namų modernizavimo projektai finansuojami valstybės biudžeto, gyventojų ir komercinių bankų suteiktų paskolų be užstato lėšomis. Šiai programai įgyvendinti konkurso būdu atrinkti 7 komerciniai bankai, su kuriais būsto savininkai pasirašė apie 300 paskolų sutarčių už daugiau kaip 83 mln. litų.

6. Šios programos įgyvendinimo pradžioje norinčių pasinaudoti jos galimybėmis butų savininkų buvo gerokai mažiau negu skirta lėšų. Valstybės parama 2007 metais padidinta nuo 30 iki 50 procentų. Brangstanti šilumos energija paskatino daugiabučių namų gyventojus aktyviau pasinaudoti šios programos teikiamomis galimybėmis. Investicijų projektų gausėjo, tačiau dėl valstybės paramai skirtų lėšų stokos nuo 2008 metų birželio nauji daugiabučių namų modernizavimo projektai nebuvo priimami, todėl teko ieškoti naujų šios programos finansavimo galimybių. Europos Komisija 2008 metais pritarė, kad 86 mln. litų iš Ignalinos 2007–2013 metų programos lėšų būtų naudojama energijos efektyvumo priemonėms įgyvendinti daugiabučiuose namuose.

7. Sukurtas daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimo (modernizavimo) finansavimo kreditavimo mechanizmas naudojant komercinių bankų ir kitų kredito įstaigų kreditinius išteklius, gyventojų lėšas, valstybės biudžeto, savivaldybių lėšas sudarė sąlygas gyventojams modernizuoti daugiabučius gyvenamuosius namus, kuriuose jie gyvena, tačiau valstybės paramai reikalingų lėšų stoka stabdė šios programos įgyvendinimą.

8. Šios programos įgyvendinimas skatintas ir didinant savivaldybių vaidmenį. Iš pradžių būsto atnaujinimo programą turėjo tik Vilniaus miesto savivaldybė, kuri kitų miestų savivaldybėms tapo geru pavyzdžiu, kaip rengti ir įgyvendinti būsto atnaujinimo (modernizavimo) programas. Šiuo metu apie pusė šalies savivaldybių papildomai skatina būsto savininkus – teikia jiems papildomą paramą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) investicijų projektams parengti ir įgyvendinti.

9. Daug ekonomiškai išsivysčiusių valstybių įgyvendina valstybės remiamas pastatų atnaujinimo (modernizavimo) programas, kurios dažniausiai siūlo lengvatinį finansavimą, informacinę ir kitokią paramą daugiabučių namų savininkams, nepasiturinčioms šeimoms, savivaldybėms, švietimo ir mokslo institucijoms, ligoninėms ir kitoms įstaigoms. Programų dalyviams kompensuojama dalis projektų parengimo ir įgyvendinimo išlaidų. Paprastai tokios programos socialiai orientuotos.

10. Vienas iš svarbiausių Lietuvos būsto strategijos tikslų – užtikrinti efektyvų esamo būsto naudojimą, priežiūrą, atnaujinimą (modernizavimą) ir racionalų energijos išteklių vartojimą. Strategijoje numatyta, kad iki 2020 metų pagal galimybes ir ekonominį tikslingumą bus atnaujinti (modernizuoti) esami daugiabučiai namai, jų inžinerinė techninė įranga.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

11. Šios programos tikslas – skatinti daugiabučių namų butų savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, siekiant geresnės gyvenimo kokybės, racionalaus energinių išteklių naudojimo ir biudžeto išlaidų mažinimo būsto šildymo išlaidoms kompensuoti.

12. Šios programos uždaviniai:

12.1. užtikrinti, kad teikiama valstybės parama skatintų daugiabučių namų butų savininkus įgyvendinti energiniu požiūriu efektyvius atnaujinimo (modernizavimo) projektus;

12.2. skatinti daugiabučių namų atnaujinimą (modernizavimą) – viešinti jį, informuoti ir konsultuoti daugiabučių namų butų savininkus, rengti tipinius ir demonstracinius projektus, galimybių studijas, mokyti būsto sektoriaus dalyvius ir panašiai.

IV. SIEKIAMAI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

13. Pagal šią programą valstybės paramos, taip pat savivaldybių, ES struktūrinių fondų, gyventojų ir kitomis lėšomis iki 2020 metų bus siekiama modernizuoti 70 procentų (24 000) daugiabučių namų, kurių statybos leidimai išduoti iki 1993 metų, šiluminės energijos sąnaudos modernizuotų daugiabučių namų naudingojo ploto vienetui sumažės iki 30 procentų, palyginti su šiluminės energijos sąnaudomis prieš namo atnaujinimą (modernizavimą), apie 400 tūkst. tonų per metus sumažės išmetamo į atmosferą anglies dioksido.

14. Šios programos tikslo įgyvendinimas bus vertinamas pagal šiuos kriterijus:

14.1. kiek daugiabučių namų per metus atnaujinta (modernizuota) pasinaudojus teikiama valstybės parama;

14.2. kiek sumažėjo šiluminės energijos sąnaudos atnaujintų (modernizuotų) daugiabučių namų naudingojo ploto vienetui (procentais);

14.3. kiek sumažėjo išmetamo į atmosferą anglies dioksido atnaujintų (modernizuotų) daugiabučių namų naudingojo ploto vienetui (procentais);

14.4. kiek skatinimo iniciatyvų įgyvendinta;

14.5. kiek paskatinta potencialių paramos gavėjų.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ

15. Šios programos įgyvendinimo priemonės planuojamos trejiems metams (1 priedas). Šių priemonių įgyvendinimo planus rengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Aplinkos ministerija.

16. Šios programos 1 priede nurodyti atsakingieji vykdytojai kasmet iki balandžio 15 d. rengia ir teikia Aplinkos ministerijai informaciją apie priemonių vykdymą.

17. Aplinkos ministerija koordinuoja šios programos įgyvendinimo priemonių vykdymą, organizuoja šios programos stebėseną, rengia ir kasmet iki gegužės 1 d. teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei jų vykdymo ataskaitas.

18. Savivaldybėms rekomenduojama naudoti papildomas daugiabučių namų savininkų skatinimo atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus priemones. Įgyvendinant veiksmingą regionų urbanistinę politiką, savivaldybėms rekomenduojama rengti grupės daugiabučių namų, pavienių gyvenamųjų rajonų (kvartalų) atnaujinimo programas, esant galimybėms finansiškai remti daugiabučių namų savininkus, rengiančius ir įgyvendinančius atnaujinimo (modernizavimo) projektus, teikti pirmenybę projektams, kurie įgyvendinami pagal savivaldybių parengtas šią programą atitinkančias grupės daugiabučių namų ar gyvenamųjų rajonų (kvartalų) atnaujinimo (modernizavimo) programas.

19. Daugiabučių namų butų savininkai, siekdami dalyvauti šioje programoje ar ją atitinkančiose savivaldybių patvirtintose programose, rengia atnaujinimo (modernizavimo) projektus. Šie projektai rengiami pagal Aplinkos ministerijos tvirtinamą tvarkos aprašą. Juose turi būti numatoma pasiekti ne mažesnę nei D pastato energinio naudingumo klasę, sumažinti skaičiuojamąsias šiluminės energijos sąnaudas ne mažiau kaip 20 procentų, palyginti su šiluminės energijos sąnaudomis iki projekto įgyvendinimo, ir užtikrinti, kad įgyvendinus projektą skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos, atsižvelgiant į namo dydį, neviršytų dydžių, nurodytų 2 priede.

VI. PROGRAMOS FINANSAVIMAS IR VALSTYBĖS PARAMA

20. Ši programa įgyvendinama daugiabučių namų butų savininkų, finansuotojų, valstybės ir savivaldybių biudžetų, ES struktūrinių fondų, Ignalinos 2007–2013 metų programos ir kitomis lėšomis.

21. Šiai programai įgyvendinti ir finansuoti steigiamas Kontroliuojantysis fondas (toliau vadinama – fondas), kuris formuojamas pagal Europos Komisijos, Europos investicijų banko ir Europos plėtros banko tarybos iniciatyvą JESSICA (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) iš ES struktūrinių fondų, valstybės biudžeto, tarptautinių institucijų ir finansuotojų lėšų.

22. Daugiabučių namų butų savininkams, įgyvendinantiems pagal šią programą ar ją atitinkančias savivaldybių patvirtintas programas parengtus atnaujinimo (modernizavimo) projektus, teikiama Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme nustatyta valstybės parama valstybės remiamoms daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) priemonėms, nurodytoms 3 priede, įgyvendinti.

Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos
1 priedas

DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO 2009–2011 METŲ PRIEMONĖS

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingieji vykdytojai	Įvykdymo terminas (metai)	Numatomi finansavimo šaltiniai
1. Užtikrinti, kad teikiama valstybės parama skatintų daugiabučių namų butų savininkus įgyvendinti energiniu požiūriu efektyvius atnaujinimo (modernizavimo) projektus	1.1. Teikti ir (ar) administruoti valstybės paramą: lengvatinius kreditus atnaujinimo (modernizavimo) projektams įgyvendinti, kompensuoti 50 procentų atnaujinimo (modernizavimo) projektų parengimo ir statybos techninės priežiūros vykdymo išlaidų, kompensuoti 15 procentų investicijų į daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) priemones, kurios padės pasiekti ne mažesnę kaip C pastato energinio naudingumo klasę (pagal 2 priedą), apmokėti atnaujinimo (modernizavimo) projekto parengimo išlaidas ir kredito draudimo įmoką nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, kompensuoti jiems lengvatinį kreditą ir palūkanas	Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra	2009–2011	valstybės biudžeto, ES struktūrinės paramos ir kitos lėšos
2. Skatinti daugiabučių namų atnaujinimą (modernizavimą) – viešinti jį, informuoti ir konsultuoti daugiabučių namų butų savininkus, rengti tipinius ir demonstracinius projektus, galimybių studijas, mokyti būsto sektoriaus dalyvius ir panašiai	2.1. Parengti ir įgyvendinti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) viešinimo priemones (pranešimai spaudai, radijo ir televizijos laidos ir reportažai, skrajutės ir kitos priemonės)	Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Aplinkos ministerija, Finansų ministerija	2009–2011	ES struktūrinės paramos lėšos
	2.2. Teikti konsultacijas daugiabučių namų butų savininkams, organizuoti būsto sektoriaus dalyviams seminarus, mokymo ir kitus renginius daugiabučių namų priežiūros, atnaujinimo (modernizavimo), racionalaus energijos išteklių naudojimo klausimais	Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra, Aplinkos ministerija	2009–2011	ES struktūrinės paramos lėšos
	2.3. Kasmet parengti ne mažiau kaip 5 tipinius daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektus	Aplinkos ministerija, Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra	2009–2011	valstybės biudžeto, ES struktūrinės paramos lėšos
	2.4. Parengti alternatyvių energijos šaltinių ir rekuperacinių sistemų naudojimo modernizuojant daugiabučius namus galimybių studiją	Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra	2010	ES struktūrinės paramos lėšos

DAUGIABUČIO NAMO SKAIČIUOJAMOSIOS ŠILUMINĖS ENERGIJOS SĄNAUDOS

1. Kai planuojama pasiekti D energinio naudingumo klasę, atnaujinimo (modernizavimo) projekte skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos, atsižvelgiant į namo dydį, turi būti ne didesnės kaip:

1.1. 110 kwh/m²/metus, kai daugiabučio namo naudingasis plotas – daugiau kaip 3000 kv. metrų;

1.2. 130 kwh/m²/metus, kai daugiabučio namo naudingasis plotas – nuo 501 iki 3000 kv. metrų;

1.3. 145 kwh/m²/metus, kai daugiabučio namo naudingasis plotas – ne daugiau kaip 500 kv. metrų.

2. Kai planuojama pasiekti C energinio naudingumo klasę, atnaujinimo (modernizavimo) projekte šiluminės energijos sąnaudos, atsižvelgiant į namo dydį, turi būti ne didesnės kaip:

2.1. kai šildymui naudojama energija iš šilumos tinklų:

2.1.1. 80 kwh/m²/metus, kai daugiabučio namo naudingasis plotas – daugiau kaip 3000 kv. metrų;

2.1.2. 100 kwh/m²/metus, kai daugiabučio namo naudingasis plotas – nuo 501 iki 3000 kv. metrų;

2.1.3. 115 kwh/m²/metus, kai daugiabučio namo naudingasis plotas – ne daugiau kaip 500 kv. metrų;

2.2. 115 kwh/m²/metus, nesvarbu, koks daugiabučio namo naudingasis plotas, kai šildymui naudojama energija ne iš šilumos tinklų.

**VALSTYBĖS REMIAMOS DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO)
PRIEMONĖS**

1.	ENERGINĮ EFEKTYVUMĄ DIDINANČIOS PRIEMONĖS
1.	Šildymo ir karšto vandens sistemų kapitalinis remontas ar rekonstravimas:
1.1.	šilumos punkto ar katilinės (individualių katilų) ir karšto vandens ruošimo įrenginių keitimas ar rekonstravimas
1.2.	balansinių ventilių stovams įrengimas
1.3.	vamzdynų šiluminės izoliacijos pagerinimas
1.4.	šildymo vamzdynų ir prietaisų keitimas
1.5.	individualios šilumos apskaitos, daliklių ir termostatinų ventilių įrengimas butuose
1.6.	karšto vandens sistemos vamzdynų ir įrenginių keitimas ar pertvarkymas
1.7.	ventiliacijos sistemos keitimas ar pertvarkymas
2.	Langų ir lauko durų keitimas:
2.1.	langų keitimas
2.2.	lauko durų keitimas
3.	Stogo šiltinimas, įskaitant naujo šlaitinio stogo įrengimą (išskyrus patalpų pastogėje įrengimą)
4.	Balkonų (lodžijų) įstiklinimas pagal vieną projektą
5.	Fasadinių sienų šiltinimas
6.	Rūsio perdangos šiltinimas
7.	Cokolio šiltinimas
8.	Alternatyvios energijos šaltinių (saulės, vėjo ir panašiai) įrangos įrengimas
II.	KITOS ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PRIEMONĖS
9.	Liftų kapitalinis remontas ar keitimas
10.	Kitų pastato bendrojo naudojimo inžinerinių sistemų (nuotekų sistemos, elektros instaliacijos, priešgaisrinės saugos įrenginių, geriamojo vandens vamzdynų ir įrenginių keitimas ar pertvarkymas)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. 671, 2013-07-24, Žin., 2013, Nr. 83-4153 (2013-07-30)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. RUGSĖJO 23 D. NUTARIMO NR. 1213 "DĖL DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMO (MODERNIZAVIMO) PROGRAMOS IR VALSTYBĖS PARAMOS DAUGIABUČIAMS NAMAMS MODERNIZUOTI TEIKIMO IR INVESTICIJŲ PROJEKTŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2013-07-31)

ausrine.trapinskiene@lrs.lt